

VŠEOBECNÉ POISTNÉ PODMIENKY PRE POISTENIE PREPRAVY ZÁSIELOK VPP PZA 2019

Článok 1	Úvodné ustanovenia	Článok 12	Sublimit poistného plnenia
Článok 2	Rozsah poistenia	Článok 13	Poistné
Článok 3	Predmet poistenia	Článok 14	Začiatok, prerušenie, koniec poistenia
Článok 4	Druhy poistenia	Článok 15	Doba trvania poistenia
Článok 5	Územný rozsah poistenia	Článok 16	Povinnosti poisteného a/alebo poistníka
Článok 6	Výluky z poistenia	Článok 17	Povinnosti poisťovateľa
Článok 7	Poistná udalosť	Článok 18	Príslušnosť súdu
Článok 8	Poistná suma, poistná hodnota, poistenie na prvé riziko	Článok 19	Prechod práv
Článok 9	Spoluúčasť	Článok 20	Doručovanie písomností
Článok 10	Právo na odmietnutie, krátenie alebo vrátenie poistného plnenia	Článok 21	Spôsob vybavovania sťažností
Článok 11	Poistné plnenie	Článok 22	Výklad pojmov
		Článok 23	Spoločné ustanovenia
		Článok 24	Záverečné ustanovenia

Článok 1 Úvodné ustanovenia

Poistenie prepravy zásielok, ktoré uzatvára ČSOB Poistovňa, a.s., Žižkova 11, 811 02 Bratislava, Slovenská republika zapísaná v OR OS Bratislava I., odd. Sa, vl. č. 444/B, IČO: 31 325 416 (ďalej len „poisťovateľ“) upravujú príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, tieto Všeobecné poistné podmienky pre poistenie prepravy zásielok (ďalej len „VPP PZA 2019“) a ustanovenia poistnej zmluvy (ďalej len „zmluva“); VPP PZA 2019 sú neoddeliteľnou súčasťou poistnej zmluvy. Ak sa tak v poistnej zmluve dohodlo, súčasťou poistnej zmluvy sú taktiež doplnujúce osobitné poistné podmienky, zmluvné dojednania a klauzuly.

Článok 2 Rozsah poistenia

- 1. Rozsah poistenia A)**
Poistenie proti všetkým rizikám – ALL RISKS (tzv. AR)
  - a) Poistenie sa dojednáva pre prípad poškodenia, zničenia, krádeže alebo straty poistených zásielok následkom všetkých rizík, ktoré môžu vzniknúť počas prepravy zásielok, uskutočňovanej v súlade s poistnou zmluvou a týmito VPP PZA 2019.
  - b) Týmto poistením sú kryté náklady **spoločnej havárie a zachraňovacie náklady**.
- 2. Rozsah poistenia B)**
Poistenie proti vymenovaným rizikám – NAMED RISKS COVERAGE
  - a) Poistenie sa dojednáva pre prípad:
    - I) Poškodenie, zničenie alebo stratu poistenej zásielky, ktoré vznikli na poistenej zásielke v dôsledku:
      - i) požiaru alebo výbuchu,
      - ii) nabehnutia na plytčinu, uviaznutia na plytčine, potopenia alebo prevrátenia lode alebo plavidla,
      - iii) prevrátenia alebo vykofajenia pozemného dopravného prostriedku,
      - iv) zrážky alebo kontaktu lode, plavidla alebo pozemného dopravného prostriedku s vonkajším predmetom iným ako je voda,
      - v) vyloženia nákladu v núdzovom prístave,
      - vi) zemetrasenia, sopečnej činnosti alebo blesku.
    - II) Poškodenie, zničenie alebo stratu poistenej zásielky, ktoré boli spôsobené:
      - i) obeťou pri spoločnej havárii,
      - ii) zhodením alebo spláchnutím časti nákladu cez palubu,
      - iii) vniknutím morskej, jazernej alebo riečnej vody do lode, plavidla nesúceho prepravné kontajnery, liftvanu alebo do miesta uloženia poistenej zásielky.
    - III) Celkovú stratu obalov spôsobenú pádom cez zábradlie lode alebo pádom pri nakladaní alebo pri vykladaní z lode alebo plavidla.
  - b) Týmto poistením sú kryté náklady **spoločnej havárie a zachraňovacie náklady**.
- 3. Rozsah poistenia C)**
Poistenie proti najzávažnejším rizikám – LIMITED COVERAGE
  - a) Poistenie sa dojednáva pre prípad:
    - I) Poškodenie, zničenie alebo stratu poistenej zásielky, ktoré vznikli na poistenej zásielke v dôsledku:
      - i) požiaru alebo výbuchu,
      - ii) nabehnutia na plytčinu, uviaznutia na plytčine, potopenia alebo prevrátenia lode alebo plavidla,
      - iii) prevrátenia alebo vykofajenia pozemného dopravného prostriedku,
      - iv) zrážky alebo kontaktu lode, plavidla alebo pozemného dopravného prostriedku s vonkajším predmetom iným ako je voda,

- v) vyloženia nákladu v núdzovom prístave.
- II) Poškodenie, zničenie alebo stratu poistenej zásielky, ktoré boli spôsobené:
  - i) obeťou pri spoločnej havárii,
  - ii) zhodením časti nákladu cez palubu.
- b) Týmto poistením sú kryté náklady **spoločnej havárie a zachraňovacie náklady**.
- 4. Ak v poistnej zmluve nie je osobitne/výslovne dojednaná odchýlka od tohto odseku, pre nasledujúce zásielky a/alebo druhy zásielok sa dojednáva Rozsah poistenia C), podľa ods. 3 tohto článku:
  - a) **nezabalené zásielky,**
  - b) **zásielky prepravované na otvorených dopravných prostriedkoch alebo na otvorenej palube,**
  - c) **spätne zásielky,**
  - d) **zásielky, ktoré už boli dopravované alebo skladované,**
  - e) **použitú (opotrebenú) zásielky,**
  - f) **zásielky, ktoré sú zasielané v poškodenom stave.**
- 5. Ak je preprava prerušená, **dlhšie ako na 48 hodín**, z dôvodu záplav, nízkeho stavu vôd, ľadu, alebo iných obdobných **poveternostných podmienok**, pričom je zásielka v tomto okamihu naložená na dopravnom prostriedku, je účinnosť poistenia, od momentu **prerušenia prepravy**, prerušená a pokračuje opäť po obnovení prepravy. Ak je preprava zásielky prerušená v súlade s ustanovením tohto odseku, je možné po bezodkladnom informovaní poisťovateľa a úhrade primeraného príplatku k poistnému, po písomnom súhlase poisťovateľa, neprerušit' účinnosť poistenia počas doby prerušenia prepravy. Ak sa poistený dozvie o prekážke prepravy, v súlade s týmto odsekom, je povinný túto okolnosť bez meškania oznámiť poisťovateľovi.

Článok 3

Predmet poistenia

1. **Poistenie sa vzťahuje na zásielky prepravované obvyklým spôsobom prepravy, ktoré sú menovite alebo druhovo určené v poistnej zmluve alebo v prihláške k poisteniu, prepravované spôsobom/dopravnými prostriedkami dohodnutým v poistnej zmluve.**
2. Poistiť možno každý v peniazoch vyjadriteľný záujem, ktorý ma právnická alebo fyzická osoba na tom, aby zásielka vydržala riziko prepravy.
3. Ak zanikne záujem, pre ktorý bolo poistenie dojednané, pred začiatkom poistenia alebo záujem, keď je poistenie dojednané pre budúci záujem, vôbec nevznikne, je poistník zbavený povinnosti platiť poistné; poisťovateľ môže požadovať primeranú náhradu správnych nákladov.
4. Povinnosť poistníka platiť poistné nie je nijako dotknutá, ak zanikne po začiatku poistenia a po začatí prepravy záujem, pre ktorý bolo poistenie uzavreté.

Článok 4

Druhy poistenia

1. Poistenie je možné dojednať, ako:
  - a) **jednorázovú forma poistenia,**
  - b) **firemnú forma poistenia,**
  - c) **prihláškovoú forma poistenia,**
  - d) **obratovú forma poistenia.**
2. **Jednorázová forma poistenia** sa dojednáva v prípade poistenia prepravy konkrétne identifikovanej zásielky, ktorá je prepravovaná vopred určenou trasou prepravy, dojednaným spôsobom prepravy, do miesta určenia, prípadne späť.
3. **Firemná forma poistenia** sa dojednáva v prípade hromadného poistenia zásielok, ktoré sú identifikované druhovo, typovo alebo iným rozlišovacím znakom, sú vo vlastníctve poisteného, sú prepravované motorovými vozidlami, ktoré sú identifikované v poistnej zmluve, na dojednanom území štátov. Poistenie sa vzťahuje na všetky zásielky, ktoré sú prepravované počas poistného obdobia a ktoré spĺňajú parametre ustanovené poistnou zmluvou, osobitnými poistnými podmienkami a týmito VPP PZA 2019.
4. **Prihláškovoú forma poistenia** sa dojednáva v prípade hromadného poistenia zásielok, ktoré sú identifikované druhovo, typovo alebo iným rozlišovacím znakom, sú prepravované dojednaným spôsobom prepravy, na dojednanom území štátov. Poistenie sa vzťahuje na všetky zásielky, ktoré boli riadne a včas prihlásené do poistenia, sú prepravované počas poistného obdobia a spĺňajú parametre ustanovené poistnou zmluvou, osobitnými poistnými podmienkami a týmito VPP PZA 2019.
5. **Obratová forma poistenia** sa dojednáva v prípade hromadného poistenia zásielok, ktoré sú identifikované druhovo, typovo alebo iným rozlišovacím znakom, sú prepravované dojednaným spôsobom prepravy, na dojednanom území štátov. Poistenie sa vzťahuje na všetky zásielky, ktoré sú prepravované počas poistného obdobia a spĺňajú parametre ustanovené poistnou zmluvou, osobitnými poistnými podmienkami a týmito VPP PZA 2019.

Článok 5

Územný rozsah poistenia

1. Poistenie sa v súlade s VPP PZA 2019 vzťahuje na poistné udalosti, ktoré nastali na území/trase prepravy dohodnutej v poistnej zmluve.

2. Poistenie sa nevzťahuje na územie krajín, ktoré sú sankcionované zo strany OSN a krajín, na ktoré je uvalené embargo rozhodnutím OSN alebo vlády Slovenskej republiky bez ohľadu na to, či takéto rozhodnutie bolo vydané pred alebo počas doby trvania poistenia.

Článok 6 Výluky z poistenia

1. Poistenie sa nevzťahuje na škody:

- a) spôsobenú úmyselným konaním poisteného, poistníka, a/alebo osôb konajúcich z ich podnetu, v dôsledku vedomej nedbanlivosti poisteného, poistníka, trestným činom poisteného, poistníka a/alebo osôb im blízkych, konaním alebo opomenutím v rozpore s dobrými mravmi,
- b) spôsobenú hrubou nedbanlivosťou poisteného, poistníka, a/alebo osôb konajúcich z ich podnetu, porušením alebo zanedbaním odbornej starostlivosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a pomery rozumne očakávať,
- c) spôsobenú podvodom alebo spreneverou,
- d) priamo alebo nepriamo súvisiacu s jadrovou energiou, jadrovým žiarením akéhokoľvek druhu, žiarením akéhokoľvek druhu, magnetickým alebo elektromagnetickým polom, ionizáciou,
- e) vzniknutú v príčinnej súvislosti s vojnovými udalosťami, vyhlásením vojnového alebo výnimočného stavu, napadnutím alebo činom vonkajšieho nepriateľa, nepriateľskej akcie bez ohľadu na to, či bola vojna vyhlásená alebo nie, vzniknutú v príčinnej súvislosti s revolúciou, povstaním, vzburou, štátnym alebo vojenským prevratom, občianskou vojnou, demonštráciou, zabavením, rekviráciou pre vojenské účely, alebo represívnymi zásahmi štátnych orgánov, bez ohľadu na akékoľvek ďalšie súčasne alebo v akomkoľvek časovom slede spolupôsobiace príčiny, vylúčené sú tiež náklady vyplývajúce z nariadenia vlády alebo náklady súvisiace s premiestnením alebo modifikovaním majetku poisteného, ktorý nemôže byť naďalej používaný k pôvodnému účelu,
- f) spôsobenú priamo alebo nepriamo z azbestózy alebo akejkoľvek príbuznej choroby, vyplývajúcej z existencie, zaobchádzania, spracovania, výroby, predaja, distribúcie, skladovania alebo používania azbestových výrobkov alebo výrobkov obsahujúcich azbest,
- g) vzniknutú v príčinnej súvislosti s akýmkoľvek teroristickým činom, alebo činom pirátstva,
- h) spôsobenú v priamej alebo nepriamej súvislosti so zlyhaním, prevádzkovaním, inštalovaním, opravou informačných, počítačových systémov, softvéru, telekomunikačných zariadení alebo sietí, komunikačných prostriedkov, internetu, e-commerce dát a iných obdobných informačných prameňov, vrátane akejkoľvek straty, poškodenia, zničenia, porušenia, vymazania, modifikácie dát v akejkoľvek podobe, spôsobené akoukoľvek príčinou alebo stratou použiteľnosti alebo zníženia funkčnosti, spôsobenú v akejkoľvek súvislosti s počítačovými vírusmi, malware, spyware alebo inými obdobnými príčinami, spôsobenú v akejkoľvek súvislosti s hackingom, spôsobenú v dôsledku nesprávneho vyhodnotenia kalendárneho dátumu výpočtovou technikou,
- i) z ktorej vyplývajú nároky, ktoré sú predmetom akéhokoľvek povinného, zákonného alebo povinne zmluvného poistenia podľa právneho poriadku Slovenskej republiky,
- j) spôsobenú úpadkom, platobnou neschopnosťou alebo vyhlásením konkurzu alebo reštrukturalizáciou poisteného, jeho subdodávateľa a/alebo zmluvného partnera,
- k) spôsobenú konfiškáciou, vyvlastnením, zničením alebo poškodením majetku prostredníctvom alebo príkazom akéhokoľvek subjektu verejnej správy, nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom,
- l) vzniknutú v dôsledku porušenia colných predpisov, deklaračných alebo iných predpisov, škody spôsobené v dôsledku porušenia, nedodržania predpisov, prepravných poriadkov zasielateľa, alebo dopravcu.

2. Poistenie sa nevzťahuje na škody:

- a) vzniknutú pri preprave zásielky vykonávanej dopravnými prostriedkami technicky nespôsobilými na prevádzku alebo nevhodnými na prepravu určenej zásielky,
- b) vzniknutú pri preprave zásielky vykonávanej dopravnými prostriedkami, o ktorých poistený alebo osoby ním poverené už pred začatím prepravy vedeli alebo vzhľadom na všetky okolnosti mali vedieť, že sú technicky nespôsobilé a/alebo nevhodné na prepravu určenej zásielky,
- c) spôsobenú prirodzenou povahou zásielky, pre ktorú podlieha úplnej alebo čiastočnej strate alebo poškodeniu, najmä hrdzou, oxidáciou, lomom, vnútorným kazením, plesňou, vysychaním, unikaním, zmenou farby,
- d) spôsobenú v dôsledku vnútornej, výrobnéj, konštrukčnej, materiálnej vady zásielky, elektrickými alebo mechanickými poruchami,
- e) spôsobenú obvyklým úbytkom prepravovanej zásielky,
- f) spôsobené obvyklým opotrebením prepravovanej zásielky,
- g) spôsobenú nesprávnym uložením, naložením alebo zabezpečením zásielky,
- h) spôsobenú neodbornou manipuláciou so zásielkou,
- i) spôsobené pri nakládke alebo vykládke prepravovanej zásielky,
- j) spôsobenú na zásielkach akýmikoľvek zvieratami vrátane hmyzu alebo hlodavcov,
- k) spôsobenú v dôsledku vynaloženia nákladov v súvislosti so zabránením či odstránením škôd na životnom prostredí,
- l) spôsobenú omeškaním prepravy zásielky,
- m) spôsobenú v príčinnej súvislosti s vojnou, občianskou vojnou, inváziou, povstaním, revolúciou, pracovnými nepokojmi, rabovaním, sabotážou, výnimočným stavom, konfiškáciou, zadržaním, zásahom štátnej alebo úradnej moci alebo na základe ich nariadení, akýmikoľvek teroristickým činom, inými nepokojmi a násilnými akciami, ku ktorým došlo v súvislosti s politickými, hospodárskymi alebo inými celospoločenskými problémami,

- n) priamo alebo nepriamo súvisiacu s jadrovou energiou, vyplývajúcu z jadrovej energie, spôsobenú alebo vzniknutú ionizujúcim žiarením akéhokoľvek druhu, rádioaktivitou, použitím akejkoľvek vojenskej zbrane, zbrane hromadného ničenia, spôsobenú vplyvom akéhokoľvek žiarenia; uvedená výluka sa nevzťahuje na slnečné žiarenie,
- o) spôsobenú na zásielke, ktorej preprava sa začala pred účinnosťou poistenia,
- p) pre ktorú všeobecne záväzný právny predpis stanovuje poistenému povinnosť uzavrieť iný druh poistenia, odlišné od poistenia prepravy zásielok.

3. Poistenie sa nevzťahuje na škody:

- a) spôsobené pri preprave tuzemských a zahraničných peňazí, drahých kovov a predmetov z nich vyrobených, nezasadených perál a drahokamov, cenností, cenných papierov, vkladných a šekových knižiek, zmeniek, platobných kariet, peňažných a odborných poukážok, telefónnych kariet, kupónov, dokumentov a listín, iných obdobných zásielok,
- b) spôsobené pri preprave vecí umeleckej a historickej hodnoty, akýchkoľvek zbierok,
- c) spôsobené pri preprave alkoholu, tabakových výrobkov, pneumatík, farebných kovov (najmä meď, hliník, cín, olovo, zinok a ich zliatiny) ako bola škoda spôsobená v súvislosti akýmkoľvek trestným činom,
- d) spôsobené pri preprave zbraní, streliva, munície a/alebo výbušnín,
- e) spôsobené pri preprave živých zvierat a rastlín,
- f) spôsobené pri preprave sťahovaných zvrškov, telesných pozostatkov,
- g) spôsobené pri preprave prototypov,
- h) spôsobené pri preprave na iných hnutelných veciach, ktoré nie sú uvedené ako predmet zásielky,
- i) spôsobenú záhadným zmiznutím zásielky, nevysvetliteľnou stratou zásielky alebo stratou zistenou pri inventúre,
- j) spôsobenú počas zásadného a neodôvodneného odchylenia sa poisteného alebo osôb ním poverených od obvyklého priebehu prepravy,
- k) pri cestnej preprave, spôsobenú stratou zásielky alebo jej časti, naloženej na dopravných prostriedkoch, z nestráženého parkoviska, z nestráženého objektu alebo z akéhokoľvek iného miesta odlišného od stráženého parkoviska/stráženého objektu, podľa týchto poistných podmienok. Skutočnosť, že dopravné prostriedky, vrátane naloženej zásielky boli na stráženom parkovisku, v stráženom objekte alebo na inom stráženom mieste, musí poistený alebo ním poverené osoby preukázať originálnym dokladom, v ktorom bude uvedené EČV motorového vozidla a presný dátum a čas príchodu a odchodu motorového vozidla do a zo stráženého parkoviska, objektu alebo miesta, potvrdený subjektom, ktorý tieto služby poskytol. Uvedená výluka sa nevzťahuje na škody spôsobené stratou zásielky alebo jej časti naloženej na dopravných prostriedkoch, z nestráženého parkoviska, z nestráženého objektu alebo z akéhokoľvek iného miesta odlišného od stráženého parkoviska/stráženého objektu, počas odstavenia vozidla počas prerušenia prepravy pri bežných úkonoch spojených s vykonávaním prepravy. Za prerušenie prepravy pri bežných úkonoch spojených s vykonávaním prepravy sa považuje, akékoľvek odstavenie vozidla, nepresahujúce 60 min, najmä za účelom doplnenia pohonných hmôt, občerstvenia či prestávky. Dobu trvania a dôvod prerušenia prepravy je v prípade vzniku škodovej udalosti povinný relevantným spôsobom preukázať poistený, alebo ním poverené osoby v opačnom prípade sa má za to, že škodová udalosť nastala v rozpore s uvedeným ustanovením.
- l) pri železničnej, námornej, riečnej a leteckej preprave, spôsobenú stratou zásielky alebo jej časti, počas odstavenia dopravného prostriedku na iných miestach, ako sú miesta, ktoré sú vzhľadom na charakter vykonávaného spôsobu prepravy a použitého dopravného prostriedku považované za miesta obvyklé k odstaveniu daného typu dopravného prostriedku, zodpovedajú obvyklej praxi a pri ich voľbe bolo postupované s náležitou mierou odbornej starostlivosti poisteného a ním poverených osôb,
- m) spôsobenú v dôsledku krádeže, ak súčasne s krádežou zásielky alebo jej časti došlo aj ku krádeži dopravného prostriedku, táto výluka ostáva zachovaná aj v prípade, že sa odcudzený dopravný prostriedok dodatočne nájde,
- n) spôsobenú pôsobením atmosférického tlaku, tepla alebo chladu, kolísania teplôt alebo atmosférickej vlhkosti vzduchu, počas prepravy v iných ako špecializovaných dopravných prostriedkoch,
- o) na obale, ktorý nie je súčasťou zásielky a slúži len na ochranu vlastného obsahu zásielky počas prepravy,
- p) v prípade nedostatočne zdokumentovaného stavu prepravovanej zásielky, ak sú predmetom prepravy použité, opotrebované stroje, prístroje alebo komponenty. Za dostatočne zdokumentovaný stav zásielky sa považuje stav, ak sprievodné materiály prepravovanej zásielky obsahujú zápis o rozsahu a charaktere opotrebenia, poškodenia a fotodokumentáciu prepravovanej zásielky, ak takýto zápis vrátane fotodokumentácie, nie je dodaný odosielateľom zásielky, je poistený, prípadne osoby ním poverené vykonaním/obstaraním prepravy, povinný bezodkladne, takýto zápis vyhotoviť a priložiť k sprievodným materiálom prepravovanej zásielky,
- q) spôsobenú počas prepravy zásielky, ktorá je prepravovaná cestnými motorovými vozidlami staršími ako 20 rokov, ak sa v poistnej zmluve nedohodlo inak,
- r) spôsobenú poškodením zásielky počas prepravy, ktorá je vykonávaná námornými dopravnými prostriedkami, ktoré nespĺňajú, ktorékoľvek z uvedených kritérií:
  - I) sú vyhotovené z ocelevej konštrukcie,
  - II) majú vlastný strojný pohon,
  - III) prevádzkajú pravidelné prepravy podľa publikovaného jazdného poriadku,
  - IV) majú námornú klasifikáciu, od jednej z nasledujúcich klasifikačných spoločností Lloyd's Register, American Bureau of Shipping, Bureau Veritas, Germanischer Lloyd, Korean Register of Shipping, Nippon Kiji Kyokai, Norske Veritas, Registro Italiano, Register of Shipping of the Russia, Polish Register of Shipping.
- s) spôsobenú poškodením zásielky počas prepravy, ktorá je vykonávaná riečnymi, námornými dopravnými prostriedkami, staršími ako 35 rokov,

- t) spôsobenú poškodením zásielky počas prepravy, ktorá je vykonávaná leteckými dopravnými prostriedkami staršími ako 30 rokov, ak sa v poisťnej zmluve nedohodlo inak,
  - u) spôsobenú poškodením zásielky počas prepravy, ktorá je vykonávaná koľajovými dopravnými prostriedkami staršími ako 45 rokov, ak sa v poisťnej zmluve nedohodlo inak.
4. Pokiaľ je časť alebo celá preprava poisťnej zásielky vykonávaná samotným poisťníkom alebo poisteným, platí rozsah poisťného krytia dohodnutý v poisťnej zmluve, avšak škody spôsobené odcudzením a stratou poisťnej zásielky sú poistené len v prípade, ak došlo k dopravnej nehode alebo k inej udalosti, pri ktorej bola osoba, ktorej boli poistené veci zverené za účelom prepravy, preukázateľne zbavená možnosti tieto veci opatrovať.

Článok 7 Poisťná udalosť

Poisťnou udalosťou je škodová udalosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poisťovateľa plniť podľa poisťnej zmluvy a týchto VPP PZA 2019, ku ktorej došlo v dobe trvania poistenia.

Článok 8 Poisťná suma, poisťná hodnota, poistenie na prvé riziko

1. **Poisťná hodnota** zásielky vychádza z obchodnej hodnoty zásielky, v prípade jej absencie, alebo zjavného nesúladu s reálnou hodnotou zásielky, vychádza z burzovej hodnoty, ktorú mala zásielka v mieste a v čase jej prevzatia za účelom bezodkladného vykonania prepravy, ak nie je burzová cena, podľa bežnej trhovej ceny, a ak nie je ani burzová ani bežná trhovacia cena, podľa všeobecnej hodnoty tovaru rovnakej povahy a akosti. Nahradzuje sa skutočná škoda na zásielke.
2. **Poisťná suma** má zodpovedať poisťnej hodnote prepravovanej zásielky, ak je:
  - a) poisťná suma nižšia ako poisťná hodnota (tzv. **podpoistenie**), poisťovateľ poskytne poisťné plnenie znížené v pomere poisťnej sumy k poisťnej hodnote.
  - b) poisťná suma vyššia ako poisťná hodnota (tzv. **nadpoistenie**), poisťovateľ poskytne poisťné plnenie maximálne do výšky poisťnej hodnoty zásielky.
3. **Poisťná suma** uvedená v poisťnej zmluve predstavuje maximálne poisťné plnenie poisťovateľa na jednu a všetky poisťné udalosti, ktoré nastali v poisťnom období. Poisťnú sumu stanoví na vlastnú zodpovednosť poisťník.
4. **Maximálna poisťná hodnota** zásielok na jednom dopravnom prostriedku nesmie prekročiť dojednanú poisťnú sumu.
5. **Pri poistení na prvé riziko** je poisťná suma vedome znížená pod poisťnú hodnotu zásielky; podpoistenie sa neuplatňuje. Poisťná suma je pri poistení na prvé riziko hornou hranicou poisťného plnenia za jednu a všetky poisťné udalosti, ku ktorým došlo v jednom poisťnom období.
6. Ak sa tak v poisťnej zmluve výslovne dohodlo, sú súčasťou poisťnej sumy aj **iné majetkové hodnoty**:
  - a) **dodatočné náklady na prepravu a uskladnenie**,
  - b) **zimné náklady**,
  - c) **očakávaný zisk**,
  - d) **clo**,
  - e) **odpratávacie náklady**.
7. Ak poistený záujem týkajúci sa iných majetkových hodnôt zahrnutých do poistenia pri vzniku poisťnej udalosti ešte nenastal, nebude pri zisťovaní škody braný ohľad na tú časť poisťnej sumy, ktorá naň pripadá. To platí aj pre náklady, ktoré budú v dôsledku poisťnej udalosti ušetrené.

Článok 9 Spoluúčasť

1. Ak v poisťnej zmluve nie je uvedené inak, je poistenie dohodnuté so spoluúčasťou na poisťnom plnení. Výška spoluúčasti je uvedená v poisťnej zmluve.
2. **Spoluúčasť** je suma, ktorou sa poistený podieľa na poisťnom plnení. Spoluúčasť sa odpočíta z plnenia poisťovateľa pri každej poisťnej udalosti. Na poisťnom plnení zo sériovej poisťnej udalosti sa poistený podieľa len jednou spoluúčasťou bez ohľadu na počet poisťných udalostí v sérii.

Článok 10 Právo na odmietnutie, krátenie alebo vrátenie poisťného plnenia

1. Poisťovateľ má právo na odmietnutie, krátenie alebo vrátenie poisťného plnenia voči poistenému, ak poistený alebo osoba ním poverená **spôsobila škodu následkom požitia alkoholu alebo návykovej látky alebo lieku označeného varovným symbolom**.
2. **Ak poistený porušil povinnosti ustanovené najmä v čl. 16** týchto VPP PZA 2019 a/alebo v **poisťnej zmluve** a toto porušenie malo podstatný vplyv na vznik poisťnej udalosti a/alebo na výšku poisťného plnenia, alebo týmto porušením sa sťažilo zistenie právneho dôvodu plnenia, rozsahu alebo výšky škody alebo náhrada škody nemohla byť poskytnutá včas, má poisťovateľ voči poistenému právo na odmietnutie, krátenie alebo vrátenie poisťného plnenia, s prihliadnutím k tomu, aký vplyv malo toto porušenie na rozsah povinnosti poisťovateľa plniť.
3. **Ak poistený porušil povinnosti ustanovené v čl. 16** týchto VPP PZA 2019 alebo v poisťnej zmluve a tým spôsobil zvýšenie nákladov poisťovateľa na zisťovanie rozsahu následkov poisťnej udalosti, má poisťovateľ voči poistenému právo na náhradu súm vo výške takto vzniknutých nákladov.

4. **Ak poisťovateľ nahradil škodu spôsobenú porušením pracovných povinností** zamestnancami poisteného, má poisťovateľ voči poistenému právo na náhradu vyplateného poistného plnenia, najviac však do výšky, ktorú môže poistený požadovať od zodpovedného zamestnanca podľa pracovnoprávných predpisov o náhrade škody.
5. Uplatnením práva podľa ods. 1. až 4. tohto článku nie je dotknuté právo poisťovateľa, ktoré mu v dôsledku vyplatenia poistného plnenia patrí voči inému.

Článok 11 Poistné plnenie

1. Ak nastala poistná udalosť podľa čl. 7 týchto VPP PZA 2019, **má ten na ktorého majetok sa poistenie vzťahuje**, právo na vyplatenie zodpovedajúceho poistného plnenia, v súlade s poistnou zmluvou a VPP PZA 2019.
2. **Poistenie nesmie viesť k obohateniu.**
3. **Súhrn všetkých vyplatených nárokov na jednu poistnú udalosť** nesmie presiahnuť poistnú sumu dojednanú v poistnej zmluve.
4. V prípade dojednania **prihláškovej alebo obratovej formy poistenia** súčet vyplatených poistných plnení zo všetkých poistných udalostí vzniknutých v jednom poistnom období nesmie presiahnuť **dvojnásobok dojednanej poistnej sumy**.
5. V prípade dojednania **iných majetkových hodnôt** podľa čl. 8, ods. 6. týchto VPP PZA 2019 sa do poistného plnenia započíta pomerná časť tých položiek, ktoré boli preukázateľne vynaložené.
6. **Poistník je oprávnenou osobou k prevzatíu poistného plnenia** v prípade, že relevantným spôsobom preukáže, že uhradil škodu vzniknutú poistnou udalosťou.
7. Ak na poistné plnenie z jednej poistnej udalosti bude **oprávnených viac subjektov** a súčet ich nárokov prekročí poistnú sumu dohodnutú v zmysle čl. 8 týchto VPP PZA 2019, usporiada poisťovateľ ich nároky tak, aby výška ich podielu na vyplatenom poistnom plnení bola rovnaká ako výška ich podielu na poistnej hodnote zásielky.
8. Poistné plnenie je splatné do 15 dní, len čo poisťovateľ skončil vyšetrovanie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa plniť. Pri poistnom plnení poisťovateľ odpočíta dlžné poistné. Poisťovateľ nie je oprávnený počas trvania poistnej zmluvy plnenie z poistnej zmluvy znížiť z dôvodu, že poistné nebolo riadne a včas zaplatené.
9. Poistné plnenie sa vypláca v mene Eur, v prípade nutnosti prepočtu z cudzej meny na EURO sa uplatní aktuálny výmenný kurz stanovený Európskou centrálnou bankou.
10. Ak poisťovateľ odmietol plniť čo i len z časti, je povinný uviesť dôvod neplnenia alebo zníženia plnenia; tento dôvod nie je možné dodatočne meniť.

Článok 12 Sublimit poistného plnenia

Sublimit poistného plnenia	1. Sublimit poistného plnenia je časť poistnej sumy dohodnutej v zmluve ako maximálna výška plnenia, ktorú poisťovateľ vyplatí za všetky škody, ktoré vznikli v dohodnutom poistnom období, na ktoré sa sublimit podľa dohodnutého rozsahu poistenia uvedeného v zmluve vzťahuje. Sublimit nezvyšuje poistnú sumu.
Dojednané sublimity	2. Pre poistné plnenie, platí, že pre iné majetkové škody, ak boli zahrnuté do poistenia podľa čl. 8, ods. 6 týchto VPP PZA 2019 je obmedzená sumou rovnajúcou sa 10 % z poistnej sumy dohodnutej v poistnej zmluve, najviac však sumou 10 000,00 Eur súhrnne.

Článok 13 Poistné

1. **Poistné** je suma uvedená v poistnej zmluve, ktorú musí zaplatiť poisťník ako protihodnotu za dohodnutú poistnú ochranu. Ak sa nedohodne inak, poistné je splatné najneskôr v deň začiatku poistenia.
2. **Pri prihláškovej a obratovej forme poistenia poisťník uhrádza minimálne zálohové poistné**, poisťovateľ na záver dohodnutého poistného obdobia vykonáva doúčtovanie poistného. Podrobnosti ustanovia pre každú formu poistnej zmluvy osobitné poistné podmienky. Ak sa nedohodne inak, minimálne zálohové poistné je splatné najneskôr v deň začiatku poistenia.
3. **Jednorazové poistné** patrí poisťovateľovi vždy celé.
4. **Účinnosť poistenia je podmienená zaplatením poistného alebo zálohového poistného.**
5. V prípade, ak v poistnej zmluve bolo platenie poistného za poistné obdobie dojednané v splátkach, platí, že **prvá splátka poistného je splatná najneskôr v deň začiatku poistenia**.
6. Ak bolo dohodnuté platenie poistného v splátkach, platí, že nezaplatením splátky poistného sa 30. dňom nasledujúcim po dni splatnosti nezaplatennej splátky **stáva splatným poistné za celé poistné obdobie**.
7. **Ak je poisťník v omeškaní s platením poistného**, je povinný zaplatiť poisťovateľovi úrok z omeškania za každý deň omeškania v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov.
8. Ak nastala poistná udalosť a dôvod ďalšieho poistenia tým odpadol, **patrí poisťovateľovi poistné do konca poistného obdobia**, v ktorom poistná udalosť nastala.
9. Ak poistenie zaniklo z dôvodu nezaplatenia poistného po oznámení zmeny výšky poistného poisťovateľom, tak sa výška poistného, na ktoré má poisťovateľ nárok, určí z poistného za predchádzajúce poistné obdobie.
10. Všetky platby poistného/splátky poistného sa **zúčtujú podľa poradia** najskôr na krytie najstarších nedoplatkov poistného/splátky poistného a úrokov z omeškania a potom na splatenie samotného predpisu poistného/splátky poistného.
11. Poisťovateľ má voči tomu, kto je povinný platiť poistné, **právo na náhradu nákladov**, ktoré mu vzniknú v súvislosti s doručením výzvy na zaplatenie dlžného poistného.

12. Poisťovateľ má právo, v súvislosti so zmenami podmienok rozhodujúcimi pre stanovenie výšky poistného, upraviť novú výšku poistného ku dňu začiatku najbližšieho poistného obdobia. Poisťovateľ oznámi zmenu výšky poistného spravidla najmenej 10 týždňov pred uplynutím poistného obdobia. Ak poisťovateľ oznámi zmenu najmenej 10 týždňov pred uplynutím poistného obdobia a klient sa rozhodne oznámiť svoj nesúhlas so zmenou, musí konať tak, aby oznámenie nesúhlasu bolo doručené poisťovateľovi najneskôr 6 týždňov pred uplynutím poistného obdobia. Ak poisťovateľ zmenu oznámi po uplynutí 10 týždňov pred uplynutím aktuálneho poistného obdobia a klient sa rozhodne oznámiť svoj nesúhlas so zmenou, musí konať tak, aby oznámenie nesúhlasu bolo doručené poisťovateľovi najneskôr v posledný deň aktuálneho poistného obdobia. Ak poistník oznámi poisťovateľovi nesúhlas s úpravou výšky poistného a zároveň nedôjde k inej dohode, poistenie zanikne uplynutím aktuálneho poistného obdobia. Ak poistník neoznámi svoj nesúhlas s úpravou poistného v lehotách uvedených v predošlých vetách tohto bodu, má sa za to, že poistník súhlasí so zmenou výšky poistného.

Článok 14

Začiatok, prerušenie, koniec poistenia

- Poistenie začína** okamihom, kedy po bezchybnom naložení celej zásielky na dopravný prostriedok zásielka opúšťa miesto odoslania stanovené v poistnej zmluve za účelom neodkladnej prepravy a trvá počas celej doby priebehu prepravy.
- Poistenie končí:**
  - okamihom keď začne vykladanie zásielky v mieste určenia uvedenom v poistnej zmluve alebo,
  - začiatkom vykládky z dopravného prostriedku na inom mieste, v inom sklade alebo inom mieste uskladnenia, ako bolo dohodnuté v poistnej zmluve, ku ktorej dôjde pred dodaním do miesta určenia, ktoré poistený použije z dôvodu:
    - iného uskladneniu než uskladnenia v priebehu obvyklého spôsobu prepravy; alebo
    - logistickej efektívnosti uskladnenia pri ďalšej distribúcii zásielok.
  - uplynutím 30 dní po vyložení z lode v prístave určenia pri preprave po mori a vnútrozemských vodných cestách alebo,
  - uplynutím 15 dní po vyložení z posledného dopravného prostriedku v mieste určenia, pri cestnej, leteckej alebo železničnej preprave, ak nie je v poistnej zmluve dohodnuté inak, podľa toho, čo nastane skôr.
- Ak dôjde k **prerušeniu prepravy zásielky**, ktoré je zapríčinené poisteným, prerušuje sa aj poistenie. Ak je preprava zásielky prerušená pred dosiahnutím miesta určenia, na dobu dlhšiu ako 30 dní z iného dôvodu, než ktorý súvisí bezprostredne s prepravou, je poistenie po uplynutí tejto lehoty **prerušené až do obnovenia prepravy**.
- Ak za okolností, na ktoré poistený nemá vplyv, dôjde k ukončeniu prepravy na inom mieste, ako je miesto určenia uvedené v poistnej zmluve, alebo je preprava ukončená iným spôsobom ako je uvedené v ods. 2 tohto článku, končí sa aj platnosť poistenia **okamihom ukončenia prepravy**. Poisťovateľ môže po posúdení novovzniknutej situácie za dodatočné poistné, poistenie písomne ponechať v platnosti, v prípade ak bude o týchto skutočnostiach bezodkladne informovaný.
- Ak sa zásielka skladá z častí, ktoré sa dopravujú samostatne, poistenie sa začína a končí samostatne pre každú časť zásielky.

Článok 15

Doba trvania poistenia

Začiatok poistenia	- Poistenie vzniká nasledujúci deň po uzavretí poistnej zmluvy, pokiaľ v poistnej zmluve nie je dohodnuté inak. - Ak nie je v poistnej zmluve dohodnuté inak, poistenie sa dojednáva na dobu neurčitú s poistným obdobím jeden rok (poistný rok). - Ak nie je zmluva vypovedaná jednou zo zmluvných strán najmenej 6 týždňov pred ukončením poistného obdobia, predlžuje sa po uplynutí poistného obdobia automaticky vždy o ďalšie poistné obdobie.
Zánik poistenia	- Okrem dôvodov zániku poistenia uvedených v platných právnych predpisoch poistenie zaniká: - uplynutím dohodnutej doby, ak bolo v zmluve dohodnuté poistenie na dobu určitú, - písomnou výpoveďou ktoréhokoľvek z účastníkov zmluvy do dvoch mesiacov po uzavretí zmluvy; výpovedná lehota je osemdeňná a začína plynúť nasledujúcim dňom po doručení výpovede druhej zmluvnej strane, - písomnou výpoveďou ktorejkoľvek zo zmluvných strán ku koncu poistného obdobia, pričom výpoveď musí byť doručená druhej zmluvnej strane najmenej 6 týždňov pred uplynutím poistného obdobia. Ak došlo k zmene výšky poistného a poisťovateľ výšku poistnému neoznámil tomu, kto s ním uzavrel poistnú zmluvu najneskôr 10 týždňov pred uplynutím poistného obdobia, neuplatní sa lehota podľa predošlej vety. - nezaplatením poistného: - ak poistné za prvé poistné obdobie alebo jednorazové poistné nebolo zaplatené do troch mesiacov odo dňa jeho splatnosti, - ak poistné za ďalšie poistné obdobie nebolo zaplatené do jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy poisťovateľa na jeho zaplatenie, ak nebolo poistné zaplatené pred doručením tejto výzvy. Výzva poisťovateľa obsahuje upozornenie, že poistenie zanikne, ak nebude zaplatené. Poisťovateľ je povinný doručiť túto výzvu do jedného mesiaca odo dňa splatnosti poistného. Ak nebola výzva doručená, poistenie zanikne, ak poistné nebolo zaplatené do troch mesiacov odo dňa jeho splatnosti. Tieto lehoty možno dohodou zmluvných strán predĺžiť najviac o tri mesiace. Poistenie zanikne uplynutím príslušnej lehoty. To isté platí, ak bola zaplatená len časť poistného, - odstúpením poisťovateľa od zmluvy, ak pri pravdivom a úplnom zodpovedaní otázok zo strany poisteného a/alebo poistníka by poisťovateľ zmluvu neuzavrel. Toto právo môže poisťovateľ uplatniť písomne do troch mesiacov odo dňa, kedy takúto skutočnosť zistil, inak jeho právo zaniká,

- f) odmietnutím poistného plnenia zo zmluvy, ak sa poisťovateľ po poistnej udalosti dozvie, že jej príčinou je skutočnosť, ktorú pre vedome nepravdivé alebo neúplné odpovede poisteného a/alebo poistníka nemohol zistiť pri dojednaní poistenia a ktorá bola podstatná pre uzavretie zmluvy,
  - g) dňom vstupu poisteného do likvidácie alebo vyhlásením konkurzu na majetok poisteného,
  - h) ukončením činnosti poisteného, zánikom oprávnenia poisteného na podnikanie v zmysle príslušných právnych predpisov, zmenou vo vlastníckych právach poisteného a/alebo poistníka. Ktorúkoľvek z týchto skutočností je poistník a/alebo poistený povinný oznámiť písomne poisťovateľovi najneskôr do jedného mesiaca odo dňa jej vzniku a predložiť o tom písomný doklad,
  - i) písomnou výpoveďou každej zo zmluvných strán do 1 mesiaca odo dňa poskytnutia poistného plnenia alebo jeho zamietnutia. Výpovedná lehota je 1 mesiac a začína plynúť dňom doručenia výpovede; jej uplynutím poistenie zanikne. Ak výpoveď podal poistník a/alebo poistený, poisťovateľovi prináleží poistné do konca poistného obdobia, na ktoré bolo poistenie dohodnuté,
  - j) písomnou dohodou zmluvných strán.
5. Ak ide o poistnú zmluvu na dobu neurčitú, poisťovateľ si vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu, ktorý poisťovateľ nezapríčinil, nemohol predvídať ani odvrátiť a ktorý mu bráni v plnení poistnej zmluvy pri súčasnom dodržiavaní záväzných povinností pre podnikanie v poisťovníctve, jednostranne a aj bez poskytnutia výpovednej lehoty vypovedať poistnú zmluvu. Poisťovateľ je v takom prípade povinný o vypovedaní a dôvode vypovedania poistnej zmluvy bez zbytočného odkladu písomne informovať poistníka.

Článok 16

Povinnosti poisteného a/alebo poistníka

1. Poistník/poistený je povinný dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy, technické predpisy a normy, právne predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, tieto VPP PZA 2019 a dojednania dohodnuté v poistnej zmluve.
2. **Pred uzavretím a pri uzavretí poistnej zmluvy:**
  - a) odpovedať úplne a pravdivo na všetky písomné otázky poisťovateľa, ktoré sa týkajú dojednaného poistenia,
  - b) predložiť poisťovateľovi na vyžiadanie relevantné doklady nevyhnutné pre uzavretie poistenia,
  - c) umožniť poisťovateľovi na požiadanie kontrolu podkladov na uzavretie poistenia alebo výpočet poistného,
3. **Počas trvania poistnej zmluvy:**
  - a) oznámiť poisťovateľovi bez zbytočného odkladu každé zvýšenie poisteného rizika, ku ktorému došlo po uzavretí zmluvy, ako aj všetky zmeny v údajoch, ktoré boli podkladom pre jej uzavretie,
  - b) oznámiť poisťovateľovi, že uzavrel poistenie prepravy zásielok alebo iný obdobný druh poistenia, aj u iného poisťovateľa, v lehote do 15 dní od jeho uzavretia. V oznámení je poistený povinný uviesť názov nového poisťovateľa, sídlo a výšku dohodnutej poistnej sumy,
  - c) pripraviť zásielku na prepravu s odbornou starostlivosťou v záujme predchádzania škodám, najmä plniť povinnosti ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi, prepravnými podmienkami, poistnými podmienkami a poistnou zmluvou,
  - d) zabezpečiť, aby na prepravných dokladoch boli úplné a pravdivé údaje o charaktere, hmotnosti a množstve prepravovanej zásielky,
  - e) zabezpečiť, aby na prepravných dokladoch boli úplné a správne pokyny pre manipuláciu so zásielkou a pre vykonanie prepravy zásielky,
  - f) starostlivo sledovať priebeh prepravy za účelom zabránenia hroziacej škody,
  - g) nesmie po uzavretí poistnej zmluvy, bez súhlasu poisťovateľa, meniť podmienky prepravy, ani nesmie dovoliť vykonanie týchto zmien treťou osobou; za zmenu podmienok prepravy sa považuje najmä:
    - I) podstatné meškanie pri začatí alebo pri ukončení poistenej prepravy,
    - II) podstatné odklonenie sa od uvedenej alebo obvyklej dopravnej trasy,
    - III) zmena miesta určenia, príp. prístavu určenia,
    - IV) preprava zásielky v nakladacích člnoch, napriek tomu, že to nie je miestne obvyklé,
    - V) preloženie zásielky alebo umiestnenie zásielky na otvorenú palubu lode,
    - VI) zmena druhu obalu zásielky počas prepravy.
4. **Ak nastane poistná udalosť:**
  - a) bez zbytočného odkladu, oznámiť poisťovateľovi každú udalosť, ktorá by mohla byť dôvodom vzniku práva na poistné plnenie a riadiť sa jeho pokynmi. Telefonické alebo faxové oznámenie potvrdiť písomne najneskôr do 15 dní od vzniku takejto udalosti na predpísanom tlačive poisťovateľa "Oznámenie o vzniku škodovej udalosti preprava zásielok",
  - b) pri vzniku škodovej udalosti vykonať všetky nevyhnutné a účelné opatrenia na zmiernenie následkov vzniknutej škody alebo na to, aby sa vzniknutá škoda nezväčšila a bezodkladne zabezpečiť zistenie rozsahu a príčin škody poisťovateľom alebo havarijným komisárom podľa pokynu poisťovateľa,
  - c) zabezpečiť dôkladné prevzatie a kontrolu zásielky jej príjemcom; v prípade ak zásielka javí známky poškodenia, zabezpečiť bezodkladné spísanie zápisnice, obsahujúcej rozsah škody, druh tovaru, počet poškodených alebo zničených kusov alebo kilogramov, podrobný opis poškodenia, zápisnicu svojimi podpismi potvrdí zodpovedný dopravca a príjemca, súčasťou zápisnice je spravidla fotodokumentáciu o stave zásielky pri vykládke,
  - d) každú poistnú udalosť, pri ktorej možno rozumne predpokladať, že došlo k spáchaniu, pokusu trestného činu alebo priestupku, nahlásiť najbližšiemu kompetentnému orgánu a vyžiadať si o tomto oznámení potvrdenie,

- e) v prípade poistnej udalosti spôsobenej trestným činom predložiť dôkaz o tom, akým spôsobom došlo k spáchaniu trestného činu páchatelom, najmä zápisom v policajnej správe, fotografiami z miesta činu a inými materiálmi preukazujúcimi tvrdené skutočnosti,
- f) poskytnúť poisťovateľovi pravdivé údaje a informácie o okolnostiach vzniku škodovej udalosti, ako aj doklady, ktoré má k dispozícii a predložiť aj ďalšie doklady, ktoré si poisťovateľ vyžiada, najmä
  - I) prepravnú zmluvu,
  - II) pokyny k preprave zásielky,
  - III) obchodnú faktúru,
  - IV) doklady o druhu a výške škody,
  - V) policajný protokol.
- g) v prípade poistnej udalosti, ktorá vznikla počas odstavenia dopravného prostriedku, predložiť dôkaz, že v čase vzniku poistnej udalosti bol dopravný prostriedok na mieste, o ktorom tvrdí, že bolo miestom vzniku poistnej udalosti,
- h) oznámiť poisťovateľovi bez meškania od okamihu keď sa o tom dozvie, že v súvislosti so vzniknutou škodou sa začalo trestné konanie proti poistenému alebo ním poverenej osobe, oznámiť meno a sídlo obhajcu, ktorého si zvolil a zabezpečiť, aby bol poisťovateľ informovaný o priebehu a výsledku tohto konania,
- i) zabezpečiť voči inému právo na náhradu škody spôsobenej poistnou udalosťou.

Článok 17 Povinnosti poisťovateľa

Okrem povinností stanovených všeobecne záväznými právnymi predpismi je poisťovateľ povinný:

- a) zachovávať mlčanlivosť, a to najmä o skutočnostiach týkajúcich sa poistenia, ako aj o skutočnostiach, ktoré sa dozvie pri uzatvorení poistenia, jeho správe a pri likvidácii poistných udalostí, a to nielen pokiaľ ich poistený a/alebo poistník označí za dôverné. Poisťovateľ môže tieto informácie poskytnúť len so súhlasom poisteného a/alebo poistníka, alebo ak to ustanoví všeobecne záväzný právny predpis,
- b) bez zbytočného odkladu, najneskôr však do 15 dní po ukončení vyšetrovania písomne informovať poisteného o rozsahu a výške poistného plnenia,
- c) po ukončení vyšetrovania vrátiť poistenému a/alebo poistníkovi originálne doklady, ktoré si vyžiadal,
- d) umožniť poistenému a/alebo poistníkovi nazrieť do podkladov, ktoré poisťovateľ sústredil v priebehu vyšetrovania a vyhotoviť si ich kópiu, avšak okrem podkladov, ktoré poisťovateľ považuje za dôverné.

Článok 18 Príslušnosť súdu

Všetky spory akéhokoľvek druhu, ktoré môžu vzniknúť na základe zmluvy alebo v súvislosti s ňou medzi poisťovateľom a poistníkom a/alebo poisteným alebo inými oprávnenými osobami, spadajú do **právomoci súdov SR a budú rozhodované podľa právneho poriadku SR.**

Článok 19 Prechod práv

Bezpodielové
spoluvlastníctvo

1. Ak bola hnutelná alebo nehnuteľná vec v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, ktoré zaniklo smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho toho z manželov, ktorý uzavrel poistnú zmluvu, považuje sa za poistníka ten z manželov, ktorý je naďalej vlastníkom alebo spoluvlastníkom veci.
2. Ak bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zaniklo inak ako z dôvodov uvedených v odseku 1. tohto článku, považuje sa za vlastníka veci ten z manželov, ktorý je naďalej vlastníkom alebo spoluvlastníkom danej veci.

Článok 20 Doručovanie písomností

1. **Poisťovateľ zasiela písomnosti na poslednú známu adresu poisteného alebo poistníka.** Písomnosť poisťovateľa určená poistenému alebo poistníkovi (ďalej len „adresát“), sa považuje za doručení dňom prevzatia písomnosti adresátom alebo dňom, kedy adresát prevzatie písomnosti odoprel. V prípade, že sa písomnosť uloží na pošte kvôli nezastihnutiu adresáta s tým, že si ju adresát v príslušnej lehote nevyzdvihol na pošte, považuje sa za doručení v posledný deň tejto lehoty, aj keď sa adresát o jej uložení nedozvedel, alebo dňom, kedy bola písomnosť vrátená poisťovateľovi ako nedoručená pre zmenu adresy, ktorú adresát neoznámil.
2. Ak doloží adresát, že mu príslušná písomnosť nebola doručená z dôvodov hodných osobitného zreteľa, môže na to poisťovateľ prihliadnuť s ohľadom na okolnosti prípadu.

Článok 21 Spôsob vybavovania sťažností

Sťažnosti možno podať na akomkoľvek priamom alebo nepriamom kontaktnom mieste poisťovateľa (napr. osobne na pobočke, písomne poštou, telefonicky, e-mailom alebo vyplnením kontaktného formulára na internetovej stránke poisťovateľa). Sťažovateľ má zároveň možnosť sa so svojou sťažnosťou obrátiť aj na orgán vykonávajúci dohľad nad finančným trhom.

Pre účely tohto poistenia platí:

1. **Abandon** je vzdanie sa poistenej veci v prospech poisťovateľa za úhradu plnej výšky škody, ako keby nastala skutočná celková škoda.
2. **Dispaš** je rozdelenie škôd a finančných nákladov, ktoré podľa Yorksko - Antverpských pravidiel vznikli pri spoločnej havárii jednotlivým účastníkom plavebného spoločenstva na zachránenom majetku. Výsledkom je určenie výšky príspevku na spoločnú haváriu, ktorú stanoví odborník (dispašer) pre technické spracovanie likvidácie spoločnej havárie.
3. **Dodatočné náklady na prepravu a uskladnenie** sú účelne a preukázateľne vynaložené náklady, na prekládku alebo provízorne uskladnenie zásielky, vykonané v dôsledku poistnej udalosti, vrátane nákladov na následnú prepravu zásielky.
4. **Dopravný prostriedok** je motorové vozidlo, plavidlo, lietadlo alebo koľajový dopravný prostriedok, technicky spôsobilý a vhodný na prepravu určenej zásielky. Ustanovenia týchto VPP PZA 2019 obsahujúce pojem dopravný prostriedok sa primerane vzťahujú na prepravu zásielky, v akomkoľvek prepravnom zariadení najmä v prepravníku, kontajnery alebo v cisterne.
5. **Iné majetkové hodnoty** sú škody iné, ako škoda na zásielke, ktorá priamo súvisí so škodovou udalosťou.
6. **Krádež** je zmocnenie sa zásielky alebo jej časti neoprávneným konaním, pri ktorom páchatel násilne vnikol do dopravného prostriedku a po tomto vniknutí zostali stopy.
7. **Náhodná udalosť** je udalosť, o ktorej sa odôvodnene predpokladá, že môže v čase trvania poistenia nastať, avšak v čase uzavretia poistenia sa ešte nevie, kedy nastane alebo či vôbec nastane.
8. **Náraz alebo zrútenie lietadla s posádkou** je stav, keď lietadlo odštartovalo s posádkou, ale v dôsledku udalosti, ktorá predchádzala nárazu alebo zrúteniu lietadla, posádka lietadla opustila.
9. **Nehoda dopravného prostriedku** je stav, keď dopravný prostriedok utrpí vecnú škodu bezprostredným pôsobením vonkajšej mechanickej sily.
10. **Núdzové pristátie lietadla** je stav, keď lietadlo v dôsledku vzniku poistného rizika pristane na inom mieste než v mieste určenia.
11. **Núdzový prístav** je iný prístav než prístav určenia, do ktorého loď vplávala alebo musela vplávať v dôsledku vzniku poistného rizika.
12. **Obvyklý spôsob prepravy** je štandardný spôsob prepravy, ktorá je vykonávaná vhodným dopravným prostriedkom, v čase obvykle potrebnom na prekonanie trasy od odosielateľa k príjemcovi zásielky daným dopravným prostriedkom, v danom čase a obvyklou trasou, berúc do úvahy objektívne podmienky ovplyvňujúce spôsob a trvanie uskutočňovanej prepravy.
13. **Obvyklý úbytok** je rozdiel medzi hmotnosťou/ množstvom deklarovaným na začiatku prepravy v mieste odoslania a hmotnosťou/ množstvom, reálne nameraným pri vykládke v mieste určenia, ktorý vznikol pri preprave zásielky, v dôsledku jej prirodzenej povahy a spôsobu prepravy. Podrobnosti o charaktere zásielok s predpokladanou mierou obvyklého úbytku ustanoví osobitná klauzula.
14. **Očakávaný zisk** predstavuje výšku finančných prostriedkov o ktorú by sa preukázateľne zväčšil majetok poškodeného, ak by nenastala poistná udalosť.
15. **Odpratávacie náklady** sú účelne a preukázateľne vynaložené náklady, na odstránenie poškodenej zásielky vrátane jej následkov z miesta vzniku poistnej udalosti.
16. **Poistený** je právnická alebo fyzická osoba, v prospech ktorej bolo poistenie uzavreté. Poistený je spravidla vlastník prepravovanej zásielky. V prípade, že poisťníkom je zasielateľ a/ alebo dopravca, poisteným je zmluvná strana právneho vzťahu, na základe ktorého poisťník alebo ním poverené osoby obstarávajú/ vykonávajú prepravu zásielky, ktorá je predmetom tohto poistenia, t.j. poistenými osobami sú príkazca a/ alebo odosielateľ.
17. **Poškodenie** je také hmotné porušenie zásielky, ktoré jej alebo jej časti odoberá úplne alebo čiastočne použiteľnosť k účelu, ku ktorému bola určená alebo znižuje jej hodnotu.
18. **Požiar** je oheň v podobe plameňa, ktorý horí a vznikol mimo určené ohnisko alebo také ohnisko opustil a šíri sa vlastnou silou, alebo bol páchatelom úmyselne rozšírený a poškodil alebo zničil predmet poistenia.
19. **Príspevok k spoločnej havárii** je suma, ktorú je poistený povinný uhradiť na základe dispašného riadenia, schválená dispašnou kanceláriou podľa zákona alebo podľa Yorksko-Antverpských pravidiel.
20. **Sériová škodová udalosť** sú viaceré časovo spolu súvisiace škodové udalosti, vzniknuté priamo alebo nepriamo z tej istej alebo rovnakej príčiny, zdroja, okolnosti, udalosti alebo iného nebezpečenstva, sa považujú za jednu škodovú udalosť, za okamih vzniku každej škodovej udalosti zo sériovej škodovej udalosti sa bez ohľadu na skutočný okamih jej vzniku považuje okamih, keď vznikla prvá z nich.
21. **Skaza lode** je stav, keď je loď zničená alebo stratená alebo ak náklady na jej vyzdvihnutie (záchranu) a opravu by presiahli jej hodnotu.
22. **Spoločná havária**, v prípade, ak je námorná loď a náklad v spoločnom námornom ohrození, veliteľ námornej lode, alebo iná oprávnená osoba, ak je to možné, so súhlasom vlastníka námornej lode môže rozhodnúť o účelnom a úmyselnom spôsobe škody menšieho rozsahu, aby sa zabránilo vzniku škody väčšieho rozsahu. Účelom uvedeného inštitútu je spravodlivé rozvrhnutie obetí a výdajov spôsobených rozhodnutím kapitána lode alebo inou oprávnenou osobou pri

opatreniach na záchranu lode a nákladu za pôsobenia spoločného nebezpečia. Zásady pre rozvrhnutie týchto obetí a výloh sú upravené platnými Yorsko-antverpskými pravidlami. Vlastníci zachránených hodnôt sa podieľajú na vzniknutých škodách formou príspevku ku spoločnej havárii podľa dispašu, rozvrhu škôd a nákladov vzniknutých pri spoločnej havárii. Ak bol dispaš vyhotovený lodným dopravcom, má poisťovateľ právo trvať na jeho overení osobou alebo inštitúciou oprávnenou na jeho posúdenie, v opačnom prípade nie je pre poisťovateľa záväzný.

23. **Strata** je zánik možnosti hmotne disponovať zásielkou. Zásielka alebo jej časť sa považuje za stratenú, ak bola odcudzená alebo ak z akéhokoľvek iného dôvodu poistený nezávisle od svojej vôle stratil možnosť zásielkou hmotne disponovať, za stratu sa považuje aj stav, keď sa zásielka nachádza na neznámom alebo neprístupnom mieste, ak ju nemožno získať späť vôbec alebo len s vynaložením neprímeraných nákladov.
24. **Strážené parkovisko, strážený objekt, strážené miesto** je areál určený a prispôbený na odstavenie dopravných prostriedkov, pričom celý areál musí byť osvetlený, celý oplotený, 24 hodín monitorovaný kamerovým systémom alebo 24 hodín denne strážený bezpečnostnou službou, vstup a výstup do a z areálu musí byť 24 hodín denne kontrolovaný osobou oprávnenou vykonávať fyzickú ochranu a táto osoba sa má možnosť spojiť prostredníctvom vysielačky alebo mobilného telefónu s operačným strediskom strážnej služby alebo s policajným zborom, vchod aj východ do areálu musí byť zabezpečený proti svojvoľnému odchodu/vchodu dopravných prostriedkov z/do tohto areálu, ustanovenie sa aplikuje primerane charakteru dopravného prostriedku a zaužívaným štandardom v danom type prepravy.
25. **Stroskotanie** je stav, ktorý nastane, ak loď prepravujúca zásielku narazí na dno, na pevninu, prevráti sa, potopí sa, rozbije sa, zrazí sa s inými plavidlami alebo inými predmetmi najmä ľadom.
26. **Škodová udalosť** je náhodná udalosť, v dôsledku ktorej došlo k strate, poškodeniu alebo zničeniu prepravovanej zásielky, v súlade s VPP PZA 2019 a poistnou zmluvou.
27. **Špecializované dopravné prostriedky** sú chladiarenské vozidlá, chladiarenské kontajnery, iné chladiarenské zariadenia, motorové vozidlá cisternového typu, alebo iné motorové vozidlá ktoré sú osobitne upravené na prepravu druhu tovaru, ktorý vzhľadom na svoje vlastnosti vyžaduje špecifické podmienky prepravy.
28. **Úder blesku** je bezprostredný prechod blesku (atmosférického výboja) na poistenú zásielku.
29. **Vhodný spôsob balenia**, zásielka musí byť na prepravu riadne pripravená a usposobená, najmä vhodným balením, uložením, spôsobom prepravy a pokiaľ to jej charakter umožňuje aj technickou modifikáciou s cieľom minimalizovania pravdepodobnosti jej poškodenia, zničeného alebo straty počas prepravy. Vhodný spôsob balenia prepravovanej zásielky, je taký spôsob balenia, ktorý pri normálnom priebehu prepravy zabraňuje zničeniu či poškodeniu zásielky vzhľadom na **charakter a druh prepravovanej zásielky, typ použitého dopravného prostriedku a trasu prepravy**.
30. **Výbuch (explózia)** - je náhly ničivý prejav tlakovej sily spočívajúci v rozpínavosti plynov alebo pár (veľmi rýchla chemická reakcia nestabilnej sústavy). Za výbuch tlakovej nádoby (kotla, potrubia a pod.) so stlačeným plynom alebo parou sa považuje roztrhnutie ich stien v takom rozsahu, že došlo k nečakanému vyrovnaniu tlaku medzi vonkajškom a vnútnom nádoby.
31. **Vykoľajenie** je stav, ak koľajové vozidlo opustí, v dôsledku pôsobenia vonkajšej mechanickej sily či prírodných síl alebo z iných dôvodov, koľajnica a nemôže pokračovať v ceste. Vykoľajenie v dôsledku vojnových udalostí, terorizmu a pod. nie je predmetom poistenia.
32. **York - Anterp - Rules (Yorsko-Antverpské pravidlá)** sú medzinárodné pravidlá, podľa ktorých sa posudzuje, ktoré udalosti môžu byť považované za prípad spoločnej havárie a akým spôsobom sa v prípade spoločnej havárie rozvrhujú vzniknuté škody a výdaje medzi loď a zásielku (medzi vlastníkov zachránených hodnôt).
33. **Záhadná, nevysvetliteľná strata zásielky** je taká strata zásielky, pri ktorej je proces nastátia škodovej udalosti, vrátane rozsahu a charakteru samotnej škody, racionálne vysvetliteľný len veľmi ťažko, alebo vôbec, pričom o príčine, priebehu, charaktere a rozsahu škody môžu na strane poisťovateľa, vznikajú dôvodné pochybnosti.
34. **Zachraňovacie náklady** sú účelne a preukázateľne vynaložené náklady na to, aby bezprostredne hroziaca škodová udalosť bola odvrátená prípadne, aby sa zabránilo zväčšeniu jej následkov; výška vynaložených zachraňovacích nákladov nesmie byť zjavne neprímeraná škode, ktorá sa mala odvrátiť alebo zmenšiť. Zachraňovacie náklady nie sú náklady na zmiernenie alebo odstránenie už vzniknutej škody opravou alebo úpravou zásielky do pôvodného stavu.
35. **Zásielka** je hnuiteľná vec alebo súhrn hnuiteľných vecí určených na prepravu, ktoré sú predmetom poistenia v rámci jednej poistnej zmluvy a prepravujú sa z toho istého miesta odoslania do toho istého miesta určenia, tými istými dopravnými prostriedkami, s rovnakou trasou/ územnou platnosťou prepravy.
36. **Zemetrasenie, otrasy mora, činnosť sopky (vulkanické výbuchy)** - sú základné prírodné katastrofy, na ktorých výklad a klasifikáciu sa aplikujú všeobecne zaužívané kritériá.
37. **Zimné náklady** sú náklady vo vnútrozemskej lodnej doprave, ktoré zahŕňajú náklady na odvedenie do zimného prístavu, náklady na vzniknuté prístavné poplatky a náklady na ochranu plavidla v zimnom prístave.
38. **Znalec** je osoba, ktorú vzhľadom k vykonávanej profesii, praxi a vzdelaniu možno objektívne považovať za odborníka v danom odbore, pričom ju k osobe poistníka/poisteného/ poisťovateľa, alebo im blízkych osôb, neviažu žiadne záväzky alebo iné vzťahy na základe ktorých, by mohli byť dôvodné pochybnosti o jej nezáujatosti.
39. **Zničenie** je hmotný zánik poistenej zásielky alebo jej časti.
40. **Za prerušenie prepravy pri bežných úkonoch spojených s vykonávaním prepravy** sa považuje, akékoľvek odstavenie vozidla, nepresahujúce 60 min., najmä za účelom doplnenia pohonných hmôt, občerstvenia či prestávky. Doba trvania a dôvod prerušenia prepravy je v prípade vzniku škodovej udalosti povinný relevantným spôsobom preukázať poistený, v opačnom prípade sa má za to, že škodová udalosť nastala v rozpore s uvedeným ustanovením.
41. **Hrubá nedbanlivosť** je neobyčajné (zvlášť závažné) porušenie, zanedbanie nutnej opatrnosti, prípadne odbornej starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať pri výkone danej činnosti, povolania, funkcie a/alebo postavenia.

42. **Obratom** sú u právnických osôb tržby z poisťovanej činnosti, ktoré podliehajú dani z príjmov právnických osôb, u fyzických osôb príjmy z poisťovanej činnosti, ktoré podliehajú dani z príjmu fyzických osôb.
43. **Poistenie** je právny vzťah, ktorým sa poisťovateľ zaväzuje poskytnúť poistenému poistné plnenie za poistnú udalosť a ktorým sa poistník zaväzuje platiť poistné.
44. **Poistná doba** je čas, na ktorý sa uzaviera zmluva. Je ohraničená dátumom vzniku poistenia a dátumom jeho zániku.
45. **Poistné obdobie** je časť poistnej doby dohodnutá v poistnej zmluve alebo stanovená právnym predpisom. Je to časový úsek, za ktorý sa platí poistné. Pri jednorazovo platených poisteniach je poistné obdobie totožné s poistnou dobou.
46. **Poistné plnenie** je náhrada poskytnutá poisťovateľom na základe poistnej zmluvy v prípade vzniku poistnej udalosti.
47. **Poistné riziko** (nebezpečenstvo) je možná príčina vzniku škody uvedená v poistnej zmluve, na ktorú sa poistenie vzťahuje.
48. **Poistník** je fyzická alebo právnická osoba, ktorá uzavrela s poisťovateľom poistnú zmluvu a je povinná platiť poistné.
49. **Poisťovateľ** je ČSOB Poisťovňa, a.s., Žižkova 11, 811 02 Bratislava, Slovenská republika zapísaná v OR OS Bratislava I., odd. Sa, vl. č. 444/B, IČO: 31 325 416.
50. **Škodová udalosť** je náhodná udalosť, počas ktorej dochádza ku vzniku škody, ktorá môže byť dôvodom vzniku práva na poistné plnenie; škodová udalosť nie je však totožná s poistnou udalosťou.
51. **Vojnové udalosti** sú vzbury, povstania, hromadné násilné nepokoje, násilné konania motivované politicky, sociálne, ideologicky, nábožensky.
52. **Zamestnanec** je fyzická osoba, ktorá v pracovnoprávných vzťahoch, a ak to ustanovuje osobitný predpis, aj v obdobných pracovných vzťahoch vykonáva pre zamestnávateľa závislú prácu.
53. **Škodou** sa rozumie poškodenie, zničenie, odcudzenie alebo strata zásielky.
54. **Následná majetková ujma** je ujma objektívne vyjadriteľná v peniazoch, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a je priamym následkom škody na veci a/alebo škody na zdraví.
55. **Ušlý zisk** je majetková ujma spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodovej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného, ale stratou očakávaného prínosu (výnosu). Nevyhnutnou podmienkou náhrady škody pritom je, aby sa nejednalo len o pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, ale relatívnu istotu, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodovej udalosti).
56. **Nakládka** je úkon manipulácie so zásielkou od okamihu, kedy je zásielka riadne a v bezvadnom stave pripravená k preprave pri prvých dverách/ bráne skladu, alebo inej obostavanej budovy, do okamihu kedy je premiestnená do priestorov motorového vozidla za účelom vykonania bezodkladnej prepravy.
57. **Vykládka** je úkon manipulácie so zásielkou od okamihu, kedy je motorové vozidlo vykonávajúce prepravu uvedené do kľudu v mieste určenia do okamihu kedy je zásielka premiestnená po prvé dvere/ bránu skladu, alebo inej obostavanej budovy alebo do okamihu kedy je zásielka uložená v pokoji v určenom priestrešku či vyhradenom neobostavanom priestore, podľa toho čo nastane skôr.

Článok 23 Spoločné ustanovenia

1. Poisťovateľ je oprávnený v súlade s platným zákonom o ochrane osobných údajov a Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (ďalej len „Nariadenie“) pre účely vedenia zmluvného vzťahu s dotknutou osobou, predmetom ktorého je poistenie, získať a spracúvať osobné údaje poisteného a/alebo poistníka, ktoré sú nevyhnutné na dosiahnutie účelu spracúvania na základe platného zákona o poisťovníctve.
Dodatočné informácie o spracúvaní osobných údajov ČSOB Poisťovňou, a.s. sú definované v Memorande ochrany osobných údajov ČSOB Finančnej skupiny, ktoré je dostupné na stránke www.csob.sk.
2. Na účely identifikácie klientov a ich zástupcov a zachovania možnosti následnej kontroly tejto identifikácie a na ďalšie účely v súlade s platným zákonom o poisťovníctve sú klienti a ich zástupcovia aj bez súhlasu dotknutých osôb povinní poisťovní na jej žiadosť poskytnúť osobné údaje v rozsahu uvedenom v zákone o poisťovníctve.
3. Ak sa niektoré ustanovenia týchto VPP PZA 2019 stanú neplatnými alebo spornými v dôsledku zmeny všeobecne záväzných právnych predpisov, použije sa taký všeobecne záväzný právny predpis, ktorý je im svojou povahou a účelom najbližší.
4. Všetky doklady a dokumenty týkajúce sa poistenia sa poisťovateľovi predkladajú v slovenskom jazyku. V prípade, ak boli vystavené v cudzom jazyku, musí k nim byť priložený úradne overený preklad do slovenského jazyka, avšak s výnimkou dokladov a dokumentov predkladaných poisťovateľovi v českom jazyku. V prípade dokumentov (vrátane poistnej zmluvy) a dokladov týkajúcich sa poistenia predložených poisťovateľom má v prípade nesúladu prednosť dokument (vrátane poistnej zmluvy) a/alebo doklad predložený v štátnom jazyku Slovenskej republiky.
5. V zmluve sa možno od ustanovení týchto VPP PZA 2019 odchýliť a upraviť tak vzájomné práva a povinnosti, ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa nemožno od nich odchýliť.
6. Zmeny v zmluve možno vykonať len písomnou dohodou účastníkov, inak sú neplatné.

Článok 24 Záverečné ustanovenia

- Účinnosť
1. Tieto VPP PZA 2019 sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy.
  2. Schválené predstavenstvom poisťovateľa dňa **24.09.2019**.
  3. Tieto VPP PZA 2019 nadobúdajú platnosť dňom ich schválenia predstavenstvom poisťovateľa a účinnosť dňom 01.10.2019.